

(10138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

AQUEST HI FALTAVA!

El barbre turc.—Quantes obres d'art queden en peu?... On són les dones?... On són les criatures?

HISPANOFILIA?

ES Corts són obertes, i el Govern, espaordit, no té més que una preocupació: com ho farà per a tancar-les. ¿Per terror a què? A una paraula que no pot ésser pronunciada: la Guerra!

Hi ha aquí una indisculpable merma de la sobirania nacional, ja que la neutralitat, com la guerra, no pot sorgir més que del Parlament.—Però no és d'aqueixa qüestió que jo voldria parlar avui. Voldria, sols, dir unes paraules de comentari sobre certes declaracions d'un prohòm maurista (¿os recordeu, encara, del maurisme?), referents a l'actitut que, segons ell, ha de preocupar exclusivament a tot espanyol: l'*hispanofilia*.

Senyor Ossorio i Gallardo: precisament tota la desgracia d'Espanya està en que s'ha sentit empíricament *hispanòfila*... ¿Que això és una paradoxa? No, no. Vui dir que els espanyols no han sabut convertir en materia passional, en fibra de cor, els debats del món exterior; no han conseguit assimilar per a la nutrició i creixença propies les idealitats estranyes. L'extranger ha continuat éssent, per a Espanya, el barbre, l'heretge, l'enemic pressumpt, l'enemic *mentres no's provi lo contrari*...

Hispanòfils? Obriu el cor, abans, a l'amor dels altres! Deixem franques les fronteres a l'invasió espiritual qui renovi les nostres fonts com una bona pluja.

Lo primer que se'ns ocorre, en aquesta hora tràgica, és un dupte: ¿De quina de les dues Espanyes hem d'ésser *hispanòfils*?—¿Que no ho veieu? Les dues mitats d'Europa, l'imperial i la democrata, lliuren batalla; i aqueixa enorme dissensió ha partit en dos cossos i dues ànimes el país espanyol. Vet aquí un còs palpitant de separatisme. I no'm dieu que la lluita interior entre *germanòfils* i *francòfils* sia jòc de desocupats, partida d'escacs en la taula del cafè, no. Aquests adjectius, «*germanòfil*», «*francòfil*», volen dir clarament: partidari de l'Espanya negra, partidari de l'Espanya blanca. El moltó blanc i el moltó negre. Cada un dels respectius partidaris porta dins les profundaries de la fè una Espanya, filla, en una gestació mental; i d'aqueixa gestació pot sortir una Espanya a consemblança del triomf aleatori de cada combatent.

Allà enfora, no aquí, se debat la sort de la nostra Espanya, com la de tot el món europeu. *Hispanòfils*? Cal proclamar-ho ben alt. La millor manera d'ésser avui *hispanòfil* consisteix en sentir-se profundament *extra-hispà*; profundament interessat en la campanya d'Europa, a mesura del respectiu temperament. Que cada espanyol s'interni en la seva consciència, i que després *rompi personalment la neutralitat*, amiant-se en esperit, sota les unes o les altres banderes! No hi ha avui més alta ni digna *hispanofilia*.

Ja sé que'l bon burgès, de vista curta, proporcionada a l'irradiació del seu sentiment, entendrà per *hispanofilia* el *desinterès* més absolut en la lluita actual: ¿Per què? Precisament perque la burgesia pura no comprèn altre *interès* que'l sentit material i sensualista de lo que s'anomena en plural *interessos*. En aqueix piet espiritual, el burgès no sabria decidir-se, perque li manca la coneixença dels dos termes contraposats. ¿Sabeu, doncs, què vol dir *hispanofilia*, segons els termes en que usa aqueix mot el distingit prohòm maurista? Vol dir, simplement, indiferència, grisor d'ànima, *agnosticisme* sistemàtic i prudent... ¿No regoneixeu aquest vell *valor* social, o millor dit, aqueixa carencia o negació de tot valor social? Encara que avui porti màscara, bé podeu retrobar-hi sota la nova fórmula aquella aborrible *sensatesa* tant recomanada per tots els *bons senyors*; aquella condemnació de l'estridència, aquell realisme polític baixament sanchopancesc, aquell equilibri que'l doctor Unamuno comparava amb el del *pedrusco*; aquella castració d'ànima, en fi, que tan amargament retreia el pobre Costa. En un mot: és la resurrecció de la famosa *massa neutra*; i, és clar que la massa neutra no pot produir, no pot crear, perque no té sexe, sinó que té això altre: *neutralitat*...

Molt ens temem que'l Govern hagi confós amb aqueixa neutralitat la diplomàtica, com ja volia confondre la neutralitat oficial amb la de tots els ciutadans, penetrant en

el temple de les consciències i de les dignitats...

Hispanofilia, massa neutra, neutralitat. Bé veieu com els conceptes se corresponen... I en veritat: si no hem de sentir-nos més que *hispanòfils*, ¿per quina de les dues Espanyes ens decantarem? ¿Per la de les esquerres o per la de les dretes? Les dretes, qui han esgrimit el patriotisme contra nosaltres com una vella espasa de museu, declaren que se sublevarien si Espanya decidís intervenir en favor dels aliats. En altres termes: per una personal *hispanofilia*, pendrien les armes contra Espanya, llur amor a la patria, exacerbats, se traduiria precisament en lluita armada contra la patria.—I és possible que, en el cas d'una inversa intervenció espanyola, en favor dels germànics, les esquerres fessin també un patriòtic alçament.

En aqueixa dualitat violenta, rudíssima, la paraula *hispanofilia* no pot tenir cap sentit... Sí, en pot tenir un: l'ideal d'una Espanya silenciosa, arreconada en una mudesa d'ignorància, de por o d'incapacitat; incapacitat de vibració, com un clavicordi romput. ¿Es tal volta aqueix l'ideal mortuori del senyor Ossorio?

Doncs nosaltres proclamem ben alt que fins i tot els carlins qui defensen l'Espanya germanitzada tenen un concepte més just de la veritable *hispanofilia*; perque entre una afirmació i una negació, com a valors de vida, no pot haver-hi dubte. Ho proclamem desde el campament de la nostra *hispanofilia*, llatina, occidental, democràtica, revolucionària, anglo-francòfila. Exigim que se'ns reconegui, amb tan dret com al qui més, la autèntica *hispanofilia*. Perque avui, en l'angunia de l'hora, no coneixem forma millor d'estimar Espanya que la d'estimar, vivament, les nacions a les quals voldríem que s'assemblés.

GABRIEL ALOMAR

NOTA.—Prego an els periòdics qui em fan l'honor de traduir articles meus, que fassin constar la traducció. Ho dic perque, a causa de la desconexença del català, aquests traductors solen incórrer en gravíssimes faltes, de les quals jo aparec responsable... *La Lectura Dominical* del 17 d'octubre, fustigava durament, amb tota justícia, les incoherències d'una d'aqueixes traduccions, i m'atribuïa un cúmul d'absurditats... Per favor!—G. A.

La guerra a casa

ENS hem entocudit en la nostra neutralitat i ens ha castigat la Providència. No volíem guerra i se'ns ha presentat la pitjor, la més cruenta, la que no respecta xics ni grans, la que no ofereix ni'l consol de la revenja.

Cauen les víctimes arreu ferides, no pels monstruosos obusos del 42, sinó per invisibles bacteries més mortíferes; l'enemic ens enrotlla, ens assetja, ens persegueix per tot i no podem evadir-lo perque ens ataca amb l'aigua que bevem, va barrejat amb els aliments que deurien dar-nos vida, i fins s'amaga traïdor en el bés de la dona volguda.

Contra la ferocitat del tifus no hi ha defensa possible per més que diguin alguns savis que no saben de què se les heuen. Els metges deurien ésser els generals que'ns guessin per a la millor defensa contra les enfermetats epidèmiques, però al primer rill ja demostren la seva ignorància i cada hu d'ells té'l seu plan estratègic. La llàstima és que tots són dolents.

I com en totes les guerres, la gent posa al descobert els seus mals instints, les seves covardies, la seva imbecilitat. Els uns, sense escrúpuls de cap mena ajuden al tifus venent tocino tífic i gallines infectades de la malura; els altres treuen despietadament de casa a les criades que tenen un xic de febre, agafada qui sab si per manca d'aliment i per sobra de feina; els més prenen la mar de precaucions, escaldant l'aigua, bullin herbes estranyes, dient oracions, però sense rentar-se mai la cara per por de morir ofegats.

Ara tota la opinió pública s'ha girat contra l'Ajuntament i no pas sense raó. Amb els diners que gasten els regidors en cotxes i automòbils n'hi hauria prou per a tenir nets molts dels carrers bruts de Barcelona. Es clar que ells ignoren com estan els carrers de Cremat Xic, Cremat Gran i Sabateret. ¿Com que l'automòbil per allà no hi passa!

Ningú té raó per a queixar-se perque a tots ens correspon una bona part de culpa. El tifus és un enemic al que tots ajudem a fert fort i mortífer. Les galeries de les cases

son plenes de conills i gallines; als terrats s'hi queden dies i dies els gats i les rates mortes; la gent apilota les escombraries al carrer i el Municipi no's cuida de fer-ho recollir; tenim laboratori municipal, però les aigües de les fonts no s'analitzen fins que la mortalitat avisa; hi han veterinaris que inspeccionen amb els peus i qui sab si alguns amb les mans; tothom, des de les primeres autoritats als últims trinxeraires ajuden al tifus en la guerra constant que fa a la salut dels barcelonins.

Ara que pega fort tothom se belluga. Aixís que amani tornarà tothom a la seva desídia i a la seva estúpida indiferència.

JEPH DE JESPU

Un prestigi ensorrat

EL barceloní creu en les fonts públiques com aquell personatge d'en Daudet creia amb l'amor. Cada font té els seus devots, on aquests van a cercar-hi la salut fervorosament. El barceloní no s'encaparra amb res més que amb l'aigua, i quan aquesta té fama de pura, tot lo que pugui succeir en la ciutat no'l preocupa gens. Enviar la minyona a la font amb un cantiret porós és l'única precaució que adopta, encara que'l líquit que raja de aqueixa font sigui el mateix que raja de les aixetes de l'aiguera.

Una de les fonts que més fanàtics tenia era, sens dubte, la de Canaletes. Aquella era la Meca de la frescura i de la claretat. Havia resistit victoriosament el còlera i la febre groga i mai ningú havia sentit dir mal de la seva sanitat ni de la seva puresa.

Però, veu's-aquí que un jorn, fa poc, aquesta font ha aparegut estigmatitzada, marcada amb la franja roja, indicadora de la seva verinor, com altres fonts de poc més o menys. Res ha consternat tant als barcelonins! Un grop immens va contemplar la cerimònia d'enfaixar-la de vermelló. La multitud, silenciosa, romanía estemordida, com si en la mateixa Seu s'hagués descobert un complot anarquista amb la complicitat de les imatges venerades.

Ni els quatrecentes tifòdics diaris, ni les incomptables esqueles mortuories de *La Vanguardia*, ni la nota demogràfica espaventable de *Las Noticias* produïren una tal sensació.

El més alt prestigi aiguader enderrocat! Desde avui, en quina font caldrà tenir confiança? Es forta cosa això! El barceloní sense Canaletes ha perdut la més bella de les il·lusions.

X. X.

L'home pràctic

—Noi, si vinguessin els turcs!... An aquests si que'ls deixaria passar... Sobre tot a les odalisques!

Els diaris i la guerra

ALGUNES vegades s'ha parlat per aquí de la necessitat de crear una *Escola de Periodistes*. Diuen que als Estats Units, per exemple, hi ha escoles d'aquesta mena que donen un resultat altament satisfactori. Es evident que en el nostre país, les tal escoles faríen molt servei.

No pot donar-se cosa més trista que llegir les noves i els comentaris que sobre la guerra europea publica la nostra premsa. Aquesta guerra és ja prou confusa per sí mateixa. Amb la major confusió que'ls periòdics hi introdueixen, el pobre lector se queda completament a les fosques.

La geografia, l'història, el bon sentit, el temps, l'espai, tot resulta destroçat en les columnes dels diaris. Que la gran destroça se realitzés pels petits periòdics, per la premsa de les poblacions secundaries, s'explicaria fins a cert punt. Però el cas és que'ls destroçadors són els periòdics de gran circulació que's publiquen en les primeres ciutats d'Espanya.

Si ens hi volguéssim entretenir, cada setmana podríem presentar als nostres llegidors una llarga llista de disbarats periodis-

tics. Mes, per a demostrar això que hem dit, ne tindrem prou esmentant uns quants disbarats per mostra, fixant-nos només en dos periòdics: el *Diario de Barcelona* i el *A B C*.

El degà de la premsa barcelonina tradueix el francès dels telegrams de l'Agència Havas d'una manera excessivament lliure. Un dia ens surt amb la notícia estupenda d'uns creuers russos en el riu Vistula, els quals creuers havien fet tant de mal als austríacs, que aquests van haver de retirar-se. Creuers en el Vistula! No, no hi ha tals creuers, naturalment. Se tractava dels *feux croisés* (focs creuats) de l'artilleria russa.

Un altre dia ens trobem amb que un comunicat oficial francès ens parla de tropes angleses que havien sigut envoltades (*cercadas*, deia el *Brusi*) pels alemanys. Envoltades? La cosa era greu. A l'endemà el terrible crític militar d'*El Correo Catalán*, comentava llargament el cas de les tropes angleses envoltades. I bé: no hi havia tal cosa. El comunicat francès empleava la paraula *assailies*, que vol dir assaltades o atacades, i no pas envoltades, com va traduir el *Brusi*.

El passat diumenge al vespre llegírem en el *Brusi* que'ls esforços alemanys en la regió de l'Argona eren desesperats. A l'endemà també ho comentava *El Correo Catalán*. Però tampoc hi havia tal desesperació. Se tractava del mot *enrayé*, que vol dir deturat o contingut, i que, sens dubte, el *Brusi* va confondre amb *enragé* (rabiós), resultant un atac desesperat en lloc d'un atac deturat.

I ara anem a l'*A B C*. Té aquest diari un crític (?) de la guerra que és un perfecte imbecil (i que se ns perdoni la duresa del concepte). Entre el munt de bajanades i disbarats que escriu, citarem la relliscada espantosa que dona en el número del dimarts passats. L'home parla de l'intervenció de Turquia en la lluita i afirma que'ls turcs podran atacar a Serbia i a Montenegro per la frontera serbo-turca (!!). En efecte, publica un mapa i tot. El mapa sols té el defecte de que és anterior a les guerres balkàniques. Horror! Actualment la Turquia i la Serbia no tenen frontera comuna. La planxa del crític de l'*A B C*, no pot ésser més grossa.

Tota aquesta gent que no sab de què se les heu, preté il·lustrar al públic. Pobre públic! Mentre s'espera la fundació de l'Escola de Periodistes, ¿no podria ésser que'ls periodistes tornessin a l'escola de primeres lletres?

—Encara se'n descuida una. Pitjor fora que li parlés de les primeres pàgines de *La Vanguardia*.

—Calli! Calli! Calli! M'estimo més que m'parli dels terribles sofriments que al contemplar-les tenen els de *El Dia Gráfico*. Passi-ho-bé.

I se'n va anar tot rabent. Endemés, ja s'han obert les Corts; però se veu que la cosa va pacífica; ara he llegit que don Alexandre hi va, però creieu-me, no passarà res, però res.

El què sí sembla que busca les pecigolles al Govern és el comte de Romanones, el qual desitja tornar a fer-nos la felicitat. El cap de turc sembla que serà en Bergamín. No m'alegro del mal de ningú, però trobo que li està bé an aquest expel·lidor de Unamunos.

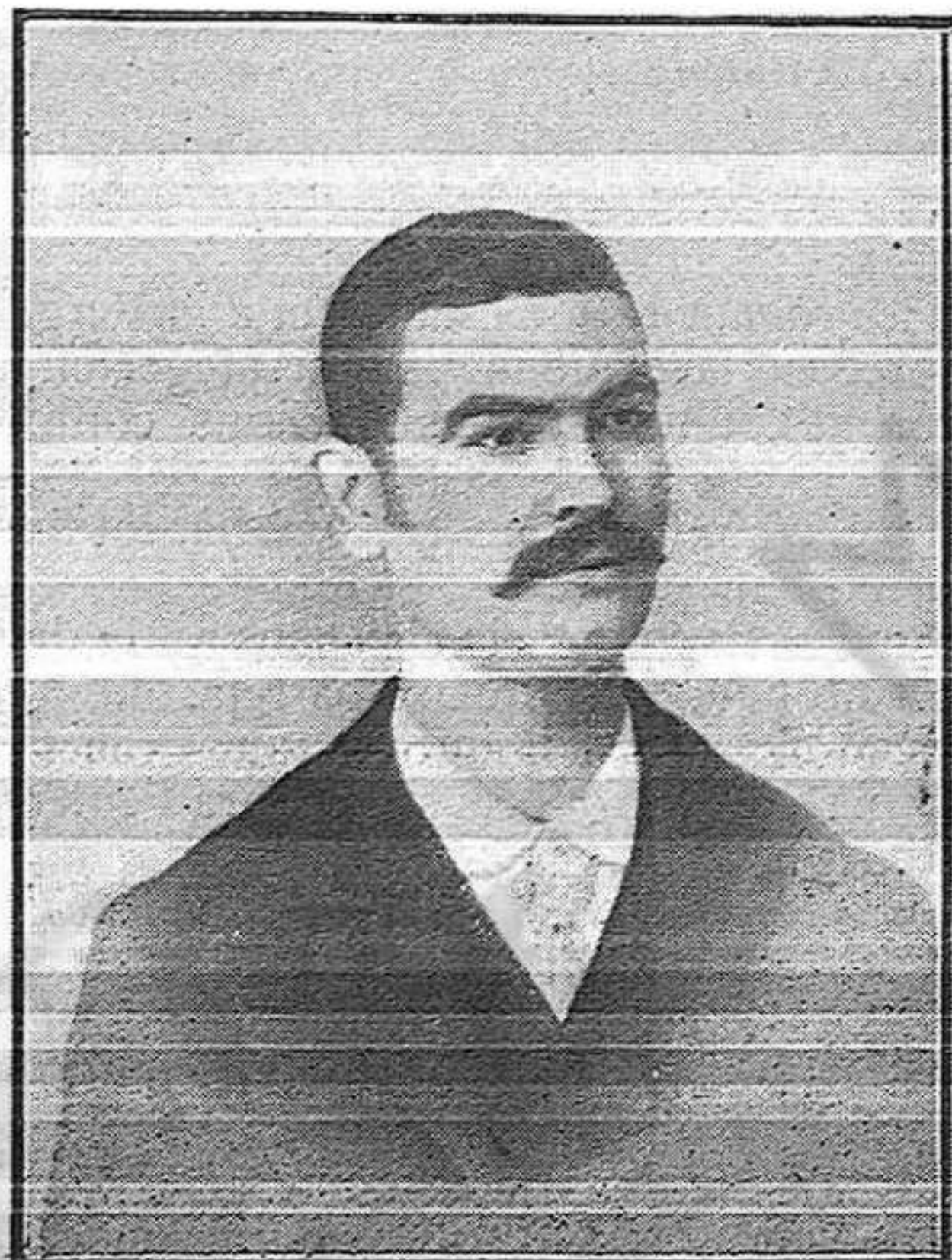
Vaja! ja s'hi ha ficat el turc. Ara anem bé. En el mar Negre no volen ésser menys que en el del Nord i els acuirats alemanys disfreçats amb fez i mitja lluna diu que han fet tantes desgracies, ara ensorrant transports, ara bombejant Odessa, Sebastopol i altres llocs.

El sultà ha alçat la bandera verda i ha cridat a tots els fidels a la Guerra Santa, però veig que desde molts llocs li contesten que *nanxas!*

Això no vol dir que no arrocegui alguns ni que aquests de la Tripolitania, realment conquestats per els italians, no aprofitin la ocasió; ni que aleshores Italia no s'hi emboliqui també, ni que...

En fi, res, una delícia. Porta una cosa sense aigua.

MORITZ III

Fèlix Olivella

Víctima de ràpida i terrible malaltia ha deixat d'existir, a Barcelona, en Fèlix Olivella, excel·lent operari tipògraf, els valiosos servies del qual utilitzava feia anys la nostra impremta.

Era, en Fèlix Olivella, ademés d'un bon obrer, que's feia estimar pel seu caràcter, un gran aficionat a la literatura catalana, al conreu de la qual dedicava totes les hores vagatives. En les columnes de LA CAMPANA DE GRACIA i de *L'Esquella de la Torratxa*, havíem tingut el gust de publicar-hi repetides voltes algunes belles mostres del seu enginy i del seu estre fácil i fecón.

Descansi en pau, i rebí la seva família, amb aqueixes curtes però sinceres línies, el testimoni de nostre condol.

Del natural

Sessió de l'Ajuntament d'una ciutat afamada que ha adquirit, molt justament, bastant mala anomenada.

Còmodament assentat carrera de l'ampie taula, l'honorable president, ning, ning!... toca la campana. —S'obra la sessió, senyors. En la llista, un xiquet llarga, d'assumptes que hi hà a tractar, figura en primera ratlla la qüestió dels carrers bruts. Els sembla si aquesta tarde discutíssim seriament el problema? (*Tothom calla*).

Entesos. Això vol dir que queda sobre la taula l'expedient. Segueix després l'assumpte de les cloaques. Hi hà aquí una proposició, tocant a aquest punt, que traça un camí bastant bonic per fè una neteja magna de tot l'alcantarillat.

Volen dar-hi una mirada? (*Ningú es mou. Els regidors, l'un fuma, l'altre badalla, l'altre s'esmola les ungles, l'altre dorm com un patriarca...*)

No estan per xò, avui? Molt bé. La materia és bastant àrida, i comprenc que'l Consistori desitgi estudiar-la amb calma.

Ara vé un cert document, una llarguissima instancia que presenten uns veïns queixant-se de l'espectacle que ofereixen els mercats, on—diuen—no hi hà ni rastre d'higiene, ni d'inspecció.

Què podria contestar-se'ls a aquests ximplés?... (*Els edils han acabat per alçar-se, i formen animats grupus on parlen de coses varies: del "Gallito", de la guerra, d'una francesa molt guapa que ahir va debutà al "Poli", dels abrics que's duràn ara...*)

No se'ls hi contesta res? Es lo millò. Així se'ls tapa d'una vegada la boca i se'ls fa perdre les ganes de venir-nos a amoinar amb les seves criaturades.

Seguim. Reglamentacio del moviment de carruatges. Què fem? (*Com si'ls digués Llucia*).

Circulació de les cabres. (*Ningú escolta al president*).

Escombres per les brigades. (*Cap regidor l'ha sentit*).

Per fi—diu el senyó alcalde, repassant l'ordre del dia—s'han de proveir sis places de celador, amb el sóu, segons la plantilla marca, de mil vuitcentes pessetes... —

Tots:—¡¡¡Demano la paraulla!!!

C. GUMÀ

LA GUERRA

Dia 30 d'octubre

En alguns punts de la línia de batalla els aliats han guanyat terreny, especialment a l'entorn d'Ipres i al sur d'Arras. En els boscos de Apremont també han avançat.

Les tropes gregues marxen al nord de l'Epiro amb l'ordre més perfecte i entre un gran entusiasme dels habitants de la regió.

Es confirma la mort del príncep Maurici de Battemberg de resultes de les ferides rebudes lluitant contra'ls alemanys a França. El príncep de Battemberg era germà de la reina d'Espanya.

Al sur del riu Palitza els russos han derrotat a l'exèrcit austro-alemany.

Dia 31

En la ribera inferior de l'Iser els alemanys s'han vist obligats a retrocedir davant l'empenta de l'infanteria belga, secondada per l'artilleria belga i francesa. Al nord est d'Ipres s'ha lliurat un terrible combat que no ha pas impedit a l'exèrcit aliat seguir el seu avenç. També van guanyant algún terreny entre Arras i Albert, i especialment en les vores del Mosa i al nord de Verdun.

De la frontera russa, res de nou.

Dia 1 de novembre

La batalla de Bèlgica i França segueix amb alternatives d'avenç i retrocessos per part dels aliats.

Els combats més violents s'han desenrotllat entre Nieuport i Arras.

L'Estat Major alemany confessa que ha retirat les tropes de Polònia, però diu que és per a posar-se a la defensiva en la frontera de Silesia fins que s'hagi acabat la batalla de Flandes.

Dia 2

Els francesos refusen violents atacs dels alemanys al Nord i a l'Est d'Ipres, avençant un poc.

Els alemanys s'apoderaren de Hollebecke i Nessines, però els aliats recobraren aqueixos dos pobles en un violent contra atac.

Han sigut internats a França 7.633 presoners fets durant la darrera setmana, sense comptar els ferits.

Els embaixadors de França, Anglaterra i Rússia han sigut retirats de Constantinopla en vista de l'actitud de Turquia, que's coloca decididament al costat d'Alemanya.

Els belgues refusen als alemanys més enllà de Nieuport a Dixmude.

Dia 3

En Bèlgica i al nord de França tots els atacs i contra-atacs dels alemanys han sigut refusats. En Yala dreta, els francesos han ocupat algunes posicions, desde les que bombardejaven els alemanys la població de Saint-Die.

Els russos han ocupat de nou Petrokow, al sud-est de Lodz.

Dia 4

En Bèlgica els alemanys sembla que han abandonat la ribera esquerra de l'Iser, on els aliats han fet un avenç notable.

En França han sigut repel·lits els atacs dels alemanys en els barris extrems d'Arras i altres punts de la mateixa regió.

Al nord-est de Pont-a-Mousson les tropes dels aliats segueixen avençant.

El vell creuer «Hermes», de la marina britànica, ha sigut tirat a fons per un submarí alemany, ofegant-se 45 homes.

Dia 5

La flota anglo-francesa ha començat el bombardeig dels Darnanels.

Els alemanys s'han replegat sobre la ribera drete de l'Iser, no conservant a l'esquerra sinó el cap d'un pont. En el centre de la línia de combat, en la regió de Vailly, drete de l'Aisne, els aliats han pogut recobrar part del territori que en el nord de Chavone havien perdut, a consecuencia dels darrers vigorosos atacs dels alemanys.

Marxen cap a Egipte importants forces turques.

RESUM

A França i Bèlgica, malgrat els desesperats esforços dels alemanys, aquests no logren rompre ni fer cedir la barrera que'ls interposen els aliats. Sembla, segons els reforços que acumulen en aquest punt de batalla i l'obstinació amb que un dia i altre dia ataquen les línies belgues, angleses i franceses, que s'estàn jugant l'última carta. Les pèrdues enormes que sofreix l'exèrcit germànic i el desencoratjament que deu produir-los el sentir-se aturats tantes setmanes en un mateix lloc, sense obtenir la més lleugera ventajia, fan suposar que molt prompte no podran sostenir-se i que quan Anglaterra envii nous contingents, seràn expulsats de terres franceses d'una manera definitiva.

A l'orient tampoc els alemanys poden cantar victoria i ells mateixos fan saber que's mantindran a la defensiva. A Galitzia les operacions militars, aquests darrers dies, apar que hagin entrat en un període de calma relativa.

En quant a l'intervenció de Turquia a favor d'Austria i Alemanya, cal esperar uns quants dies per a veure la seva eficacia. No creiem, emperò, que sigui una ajuda gaire d'agrair. Probablement Turquia serà foragitada d'Europa i la seva intervenció no farà altra cosa que sumar simpaties als aliats i tal volta la cooperació d'alguna altra potencia.

REPICS
PARLANT sobre si és o no és lícit bombardejar les poblacions valent-se dels *zeppelins* i els aeroplans, un periòdic alemany diu molt serio:

«Es clar que sí que és lícit. Perque, si aquesta aplicació els estés vedada ¿de què hauria servit l'admirable perfeccionament que ha alcançat la navegació aèria?»

¿Què te'n sembla, amic lector, d'aquesta manera d'argumentar?

¿No trobes que d'això a declarar que el progrés no és altra cosa que una disfrega de la barbarie no hi hà més que un petit pas?

Nostre estimat confrare *L'Esquella de la Torratxa*, ha tingut la pega de veure's denunciades tres caricatures satíriques insertes en el número corresponent a la setmana pasada.

Com que sabem el pa que s'hi dona, no tenim inconvenient en compartir amb la volguda parenta el just pesar que aqueix nou contratemps ha degut proporcionar-li.

Esperem que se li farà justícia i que les conseqüències no tindran cap mena de gravetat.

Alabats siguin els esperits neutres! Sempre val més això que'l tifus!

SONATA XXX

ois, es veu que la Mort no està per romancois i vol que tothom li pagui el delme aquest any. Nosaltres ens savem estar-nos'en amb lo de la neutralitat, disimulada amb la miseria del Marroc, però romancois. Ara és temps de morir i aquí no valen excuses; ja que no ho feu vosaltres ho farà jo, i ja que no hi poseu els medis jo hi posaré el tifus que és una cosa provada i de molt bons resultats.

I tal dit, tal fet. Va escupir en les aigües de Moncada i de Dos Rius i les aigües esdevingueren enverinades. Nosaltres en beguerem i els enverinats forem nosaltres.

Qui tenia de pensar semblant cosa de fonts tan acreditades com les de Sant Just, Santa Maria, Junqueres, del Canari i Canaletes.

Un respectable senador referint-se a la penúltima, me deia ara mateix:

—I aquell got de microbis que jo'm bebia cada dematí!...

—Com?

—I tan de gust! Què s'hi farà? S'ha acabat.

—Però, què diu?

—Sí, home, el got d'aigua de la font del Canari, de després de la xacolata.

—i home! no n'hi hà per tant!

—Això ho diu vostè que no més beu coses fortes, però els que no estem per aperitiu, ni per aigües minerals, ni per copetes entre dia,ensem d'una altra manera.

—Mirí, parlem de la guerra—li he dit jo—aixís se distreuré.

—Sab que's torna molt bromista, vostè?

Perquè no'm proposa parlar del dia dels Morts o anar a veure el cementiri?

Els higienistes i en Dato

— Aquí ens té disposats a atacar al tifus.
— Molt bé; però no l'ataqueu massa... Penseu que som neutrals.

Bé comensen, viva Déu, les labors del nostre Parlament incomparable!

A la primera sessió del Congrés, celebrada, com ja saben els lectors, el divendres de l'altra setmana, apenes va anar-hi ningú. En el moment d'obrir-se, no hi havia al saló més que vinticinco o trenta diputats.

¿I, per això, els representants del país han estat tant temps marejant an en Dato, demanant-li, exigint-li que obrís les Corts?...

Per favor, senyors!... Si és cert que al Parlament, com ja tothom comença a estar-ne convençut, no és més que una comedia, tinguin al menys la bondat de desempenyar millor el paper.

L'altre dia el ministre d'Instrucció Pública, senyor Bergamín, va donar una conferència en el Círcol de Mestres Sastres, de Madrid.

I els sastres van entusiasmar-se tant amb la eloqüent xerrameca del ministre, que...

Diu el periòdic del que treiem la notícia: «Los sastres, emocionados, abrazaron al señor Bergamín y le tributaron una cariñosa y cerrada ovación.»

Això, cavallers, és rifar-se a un ministre. Carinyos, abraçades, ovacions... Què volen que'n faci d'això, Sa Excel·lència? Un traje, homes; un bon traje d'hivern!...

En Pio Baroja opina que en la qüestió que actualment s'està «discutint» en els camps de batalla no tenen raó ni Alemanya, ni França, ni Anglaterra, ni Austria, ni Rússia.

Doncs, qui és el que té raó, déus poderosos? Ja s'ho poden figurar. En Pio Baroja. I ningú més.

Els barbres contra la ciència. La Societat Astronòmica de Barcelona, ha rebut notícia de que'ls alemanys han destruït completament el magnífic observatori astronòmic de Lille, trencant la gran Equatorial i altres telescopis.

A nosaltres la nota ens ha estranyat de debò, la veritat.

Perque teníem als alemanys per molt aficionats a l'ullera.

La majoria dels nostres diputats i senadors se les han guillades cap a Madrid.

Ben fet. Van a complir la seva obligació i, de passada, fugen del tifus.

Qui pogués imitar-los!

Diàleg entre dos:

— Qui fou el primer impressor?

— Gutenberg.

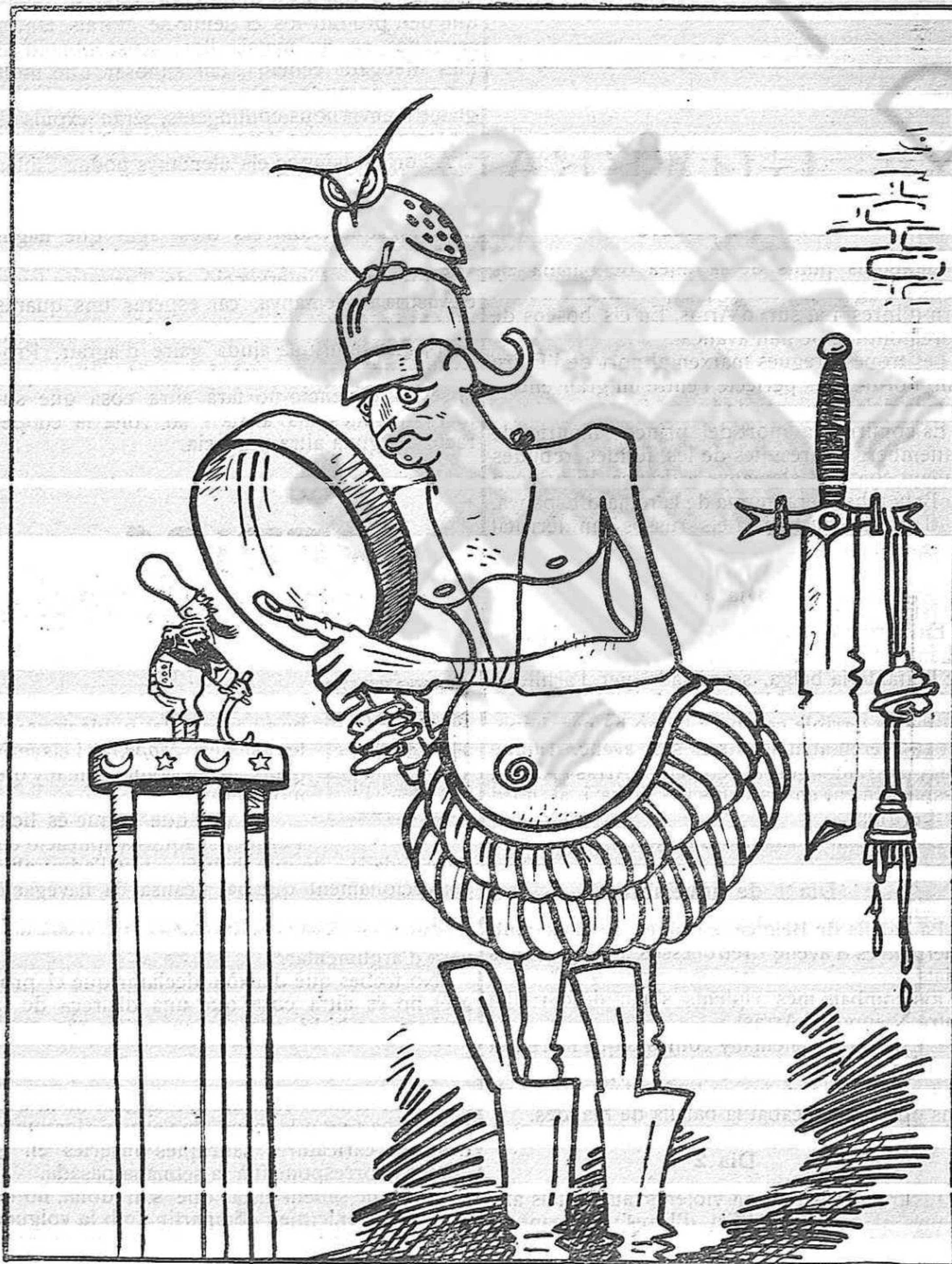
— No, senyor. Fou Jesús.

— Jesús? Des de quan?

— Desde que va imprimir el seu rostre diví en la sagrada verònica.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux n. 2

La consigna

— Veiam... veiam si't sabràs portar a l'altura dels barbres.

En les rogatives que estan fent a la Verge de la Mercè en favor de la pau, hi afegeixen ara els carques, unes quantes oracions contra el tifus.

No vé d'aquí, perque çà com llà, tot tindrà la mateixa eficacia.

Lo que hi hà és que els capellans no la deuen veure amb bons ulls aqueixa barreja.

Guerra i tifus, tot produeix una gran mortaldat; però als uns morts se'ls cobra l'enterro i als altres no.

Els joves tradicionalistes han organitzat uns «dimecres blancs» que celebraran en un dels cines més populars de Barcelona.

Dimecres blancs... i en un cine?

No sabem, a les fosques, quina mena de blancor pot resultar-ne.

Jo crec que tractant-se de joves tradicionalistes, molt milló en podrien dir: «dimecres obscurantistes.»

SE HA PUESTO A LA VENTA

EL AÑO EN LA MANO

ALMANAQUE ENCICLOPEDIA DE LA VIDA PRÁCTICA PARA 1915

El Año en la Mano, es el libro más interesante y ameno de todos los de su clase que se publican en España y en el extranjero.

El Año en la Mano, regala a sus compradores un sinnúmero de objetos de gran utilidad y una participación a un billete entero de la

LOTERÍA DE NAVIDAD

PRECIOS { Edición económica . . . . . Ptas. 1'50
id. de lujo encuad. en tela . . . . . „ 2'—